

КОНФЕРЕНЦІЯ

“Обмін досвідом з питань надання комплексних соціальних послуг
для людей з особливими потребами”

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Тячів 2012

КОНФЕРЕНЦІЯ

“Обмін досвідом з питань надання комплексних соціальних послуг для людей з особливими потребами”

26 – 28 вересня 2012 року
Центр “Парасолька”
вул. Леонтовича 60 А
м. Тячів Закарпатська область

Мета конференції – поширення досвіду пілотного закладу Парасолька, досвіду Швейцарської Конфедерації та інших закладів у роботі з людьми з особливими потребами у розрізі трьох аспектів:

- Перехід від трудової терапії до створення соціальних підприємств
- Реорганізація закладів / деінституалізація
- Новітні методи роботи з людьми з особливими потребами

Завдання :

- Створення та розвиток мережі соціально-педагогічної підтримки людей з особливими потребами;
- Роль держави, суспільства та донорів у фінансуванні подібних проектів;
- Висвітлення проблем, які виникають у Швейцарії та шляхів їх вирішення (обмін досвідом);
- Висвітлення проблеми людей с особливими потребами у суспільстві сьогодення та шляхів їх вирішення (обмін досвідом);

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Благодійна організація “Комітет медичної допомоги в Закарпатті”

БО “КМДЗ” офіційно створена у березні 2000 року.

Програми та проекти організації стосуються проблемних сфер регіону.

На даний час КМДЗ здійснює свою діяльність у трьох напрямках:

- Захист прав людини: робота з біженцями та шукачами притулку;
- Соціальний захист населення: проект “Парасолька”, робота з Вільшанським дитячим будинком-інтернатом (Закарпаття, Україна);
- Охорона здоров'я: робота у проектах по профілактиці ВІЛ/СНІДу та туберкульозу.

Детальніша інформація: <http://cam-z.org/>

Асоціація “Парасолька”, Швейцарія

Асоціація “Парасолька” була заснована у 2007 році як дочірня організація асоціації “Мережа Швейцарія – Закарпаття / Україна”. Завданням новоствореної асоціації стала реалізація однойменного проекту “Парасолька”.

Діяльність асоціації “Парасолька” спрямована на:

- Покращення життя молодих людей інвалідів, в першу чергу тих, хто проживає в центрі “Парасолька”, м. Тячів.
- Розвиток толерантного ставлення до людей-інвалідів. Підтримка їх максимальної самостійності у повсякденному житті.

Президія асоціації “Парасолька” є робочою групою проекту і працює на добровільних засадах.

Детальніша інформація: www.parasolka.ch

За сприяння
Головного управління праці та
соціального захисту населення
Закарпатської ОДА

За підтримки Швейцарського бюро співробітництва в Україні

Вітальне слово учасникам конференції Директора Швейцарського бюро співробітництва в Україні Гвідо Бельтрані

Вельмишановні пані та панове.

Сьогоднішній захід зібрав у цьому приміщенні багатьох людей, які чи то в силу певних особистих обставин, чи то в силу своєї професійної діяльності стикаються з темою “Люди з обмеженими можливостями в суспільстві”. Дана тема складається з різних аспектів – соціального, економічного, медичного, юридичного і врешті решт просто з людського аспекту. Тому що тут йдеться в першу чергу про людей, людей з особливими потребами. Але ця тема стосується і нас, нашого ставлення до цих людей.

Цивілізоване та гуманне суспільство прагне сприяти інтеграції людей з розумовими та фізичними вадами. Нажаль це прагнення в минулому реалізовувалось досить обмежено. І наслідком цього є те, що на сьогодні ми ще досить погано розуміємо, яким потенціалом володіють люди з особливими потребами, як і те, що вони є інтегрованою складовою частиною суспільства. Доказом цього може слугувати параолімпійська збірна України, яка повернулася з останніх Олімпійських ігор у Лондоні з численними нагородами і зайняла четверте командне місце (32 золоті медалі із 84 здобутих медалей)! Таким результатом Україна може пишатися.

Незважаючи на усі труднощі, з якими у щоденному житті стикаються люди з особливими потребами, є і ознаки позитивних змін у цій сфері. Тема “інвалідність” вже не настільки закрита, а суспільство все частіше звертає свою увагу на дану групу населення громадян. З’являється все більше ініціатив, які сприяють розвитку прогресивних методів супроводу, все більше уваги звертається на виховання та освіти дітей та молоді з особливими потребами. Батьки дітей з особливими потребами отримують вже більший супровід, ніж це було в минулому.

Сьогодні в залі присутні активісти, фахівці та люди, від яких залежить розвиток даної сфери. Усі вони працюють задля розвитку прогресивного ставлення до людей з особливими потребами, працюють над покращенням системи надання послуг даній категорії населення, а особливо дітям та молоді з особливими потребами – а тут ми говоримо

про 2,5 мільйонів людей, з яких 165 000 діти молодші 18 років.

Я дуже радий, що дана робота українських партнерів відбувається за підтримки їх колег із Швейцарії. “Парасолька” - це проект який вже три роки демонструє швейцарські ноу-хау в Україні і одночасно демонструє нам, як ми усі разом можемо зробити світ кращим. Світ, в якому своє місце мали б і люди з особливими потребами, де поважають і захищають права кожного, світ, в якому кожен може стати повноправним членом суспільства. Саме зараз настав той час для змін стереотипного мислення у суспільстві.

Я бажаю організаторам даної міжнародної конференції, а саме БО “Комітет Медичної Допомоги в Закарпатті” та швейцарській асоціації “Парасолька” під патронатом Мережі “Швейцарія – Закарпаття/Україна” (NeSTU), а також представникам місцевих та регіональних органів влади та соціальних служб та усім учасникам Конференції продуктивної і успішної роботи на користь усіх нужденних в Україні.

Користуючись нагодою хочу привітати також усіх присутніх з третьою річницею відкриття центру для молодих людей з особливими потребами “Парасолька”. Я на мене проект “Парасолька” - це хороший приклад того, як можна створити надійний захист та забезпечити достойне майбутнє людям з особливими потребами, а разом із іншими прогресивними починаннями в інших регіонах України цей досвід буде повторено і поширено.

ПРОЕКТ “ПАРАСОЛЬКА”

З 16 жовтня 2009 року 25 молодих людей-інвалідів, випускників Вільшанського дитячого будинку-інтернату, проживають у центрі “Парасолька”, м. Тячів. У центрі молоді люди з фізичними та/або розумовими вадами отримують загальний та індивідуальний супровід, мають можливість для розвитку своїх умінь та навичок. Головною метою центру є – створити такі можливості для розвитку мешканців, які дозволили б їм у майбутньому відчути себе потрібними суспільству. Метою “Парасольки” є продемонструвати суспільству, що і люди з обмеженими можливостями можуть розвиватися і є повноцінними його членами. Тому даний пілотний проект є важливим для цілої країни і пропагує ідею, що суспільство є настільки сильним, наскільки сильними є його найслабші члени.

Основні ідеї центру “Парасолька”

Основні ідеї центру є складовою частиною спільно розробленої соціально-агогічної концепції, до якої додаються концепції окремих підрозділів.

- Центр “Парасолька” - це заклад зі спеціально сформованими соціально-педагогічними умовами, у якому проживають 25 молодих людей з обмеженими можливостями.
- Головна ідея центру базується на основних положеннях Конвенції

про захист прав людини.

- Гідність людини, незалежно від її можливостей та ступеню інвалідності, є основним критерієм при плануванні діяльності закладу та заходів, які проводяться в ньому.
- Центральним завданням роботи центру є посилення впевненості мешканців у власних силах, підтримка їх індивідуального розвитку з метою їх максимальної самостійності у повсякденному житті.
- Соціально-педагогічний супровід базується на принципі “Навчання впродовж усього життя”. При формуванні супроводу до уваги беруться ресурси та можливості розвитку мешканців.
- У центрі мешканцям пропонуються заняття, які є традиційними для регіону та доцільними з огляду на можливості підопічних.
- Персонал та всі інші фахівці, що залучаються до роботи в центрі, постійно підтримують мешканців у виконанні повсякденних завдань, сприяють створенню в центрі атмосфери взаємоповаги, що у свою чергу є хорошою основою для відчуття захищеності, безпеки та довіри.
- Дружні та партнерські стосунки між мешканцями знаходяться під постійним супроводом працівників.
- Метою діяльності центру є інтеграція мешканців у громадське життя шляхом залучення до місцевої сфери послуг, участі у громадських заходах, що відбуваються за межами центру, та у заходах в самому центрі.
- Центр “Парасолька” є місцем постійного проживання для своїх мешканців. Вони мають право на постійне перебування в центрі, доки їх супровід знаходиться в рамках діяльності закладу.
- Для мешканців, які спроможні відносно самостійно проживати в громаді створено можливість, після проведення відповідного тренінгу, проживати під супроводом у окремо відведеному помешканні поблизу центру.

ШТЕФАН СУТТЕР

CURAVIVA
Швейцарської Асоціації
закладів для інвалідів
Abendweg 1,
Postfach 6844,
6000 Luzern 6,
Tel. +41 (0)41 419 72 53,
bildung@curaviva.ch

Тези доповіді Від виховання бідняків до самоствердження Розвиток соціальних закладів у Швейцарії

Принцип Батьківщини

- Приблизно з 1500 року і по сьогоднішній день у Швейцарії, як і в інших країнах далекої та близької Європи та Азії, розвивався підхід підтримки бідних за принципом Батьківщини: про бідних жителів та злочинців піклувалось те місто, де вони народились.
- У так званих візках для жебраків нещасних повертали на їхню Батьківщину, часто через цілу Європу.
- Громади на той час надавали земельні наділи в безкоштовне володіння церковним закладам (наприклад, монастирям) або багатшим громадянам.
- У відповідь останні зобов'язувались “безкоштовно” приймати хворих, засуджених та бідних.
- Майже до середини минулого століття ці верстви населення були повністю безправними і часто піддавалися насиллю.
- До 1932 року національна спілка центрів, інтернатів та схожих закладів називалась “Швейцарською асоціацією виховання бідних.”

Принцип “молись і працюй”

- Інтернати та сирітські притулки та притулки для бідних, а також в'язниці працювали строго за принципом “молись і працюй”.
- Після другої світової війни до мешканців інтернатів, які зовсім не мали грошей, суспільство ставилось як до безправних полонених і так само називало їх “ув'язненими”.
- У власній бідності та хворобі звинувачували самих же обездолених.
- Сьогодні у широкій громадськості точиться жвава дискусія про

перегляд минулих поглядів на фізичне та сексуальне насилля у соціальних закладах.

Розвиток сучасної системи страхування

- На початку ХХ століття підприємствами із соціальним напрямком були створені перші пенсійні каси, які давали можливість отримувати пенсію за віком навіть простим робітникам.
- У 1925 населення Швейцарії проголосувало за народну ініціативу створення страхування по віку, інвалідності і на випадок смерті когось із рідних (АНВ).
- З 1948 АНВ гарантує отримання пенсії усім громадянам країни, що досягли 65 року життя.

У 1960 в силу вступив федеральний закон про “Страхування на випадок інвалідності” (IV). До послуг цього виду страхування входять:

1. Рання діагностика та медичні процедури
2. Пропозиція щодо включення клієнта в робочий процес
3. Пенсія по інвалідності
4. Виробничі та інвестиційні внески інтернатам та закладам

Як і у цілій Європі, так і у Швейцарії на даний момент ведуться жваві дебати стосовно скорочення фінансування соціального страхування.

За надання усіх послуг, передбачених “Страхуванням на випадок інвалідності” відповідають кантони.

Завдання кантонів у сфері захисту інвалідів

- Кантональні концепції супроводу інвалідів з 2011
- Кантональні закони про соціальну допомогу
- Система фінансування послуг на зламі
- Дозвіл на підприємства
- Контроль якості
- Планування потреб
- Інтернати та заклади у Швейцарії працюють переважно згідно цивільно-правових норм.
- Вони несуть відповідальність за безпеку людини та за якість своїх послуг.
- Вони несуть відповідальність за фінансовий стан своїх підприємств та фінансове забезпечення своїх працівників.
- Керування даними підприємствами здійснюється згідно загально визнаних економічних критеріїв.

Як самостійні та незалежні партнери вони ведуть переговори з кантоном про умови надання своїх послуг.

Від фінансування об'єкту до фінансування суб'єкту

Кантони мають на меті відмінити розраховані загально субвенції на підприємства та розбудувати індивідуальне фінансування продуктивності

- Бюджет, запланований на асистентів, закріплених за клієнтами
- Вимірвальні та визнані критерії якості життя
- Оцінка, орієнтована на суб'єкта
- Передача рахунків про витрати громаді, де народився клієнт
- Розбудова амбулаторних послуг
- Єдині стандарти громадських та приватних договорів надання послуг
- Договірна основа для отримувачів послуг (договір на проживання, повідомлення про відмову від штучного підтримання життя і.т.д.)

Самовизначення та захист (запобігання)

У 2006 році Генеральною Асамблеєю ООН була прийнята Конвенція про права інвалідів. Швейцарія підтримує дану Конвенцію, але ще не ратифікувала її. Конвенція орієнтується на діючі Права людини з наголосом на:

- Самовизначення
- Участь

- Інклюзію
- Захист від насилля та зловживання (Запобігання)

У 2011 асоціації та організації допомоги інвалідам у Швейцарії розробили та прийняли “Хартію про запобігання сексуальної експлуатації, зловживання та інших порушень прав”.

1. Політика нульової толерантності
2. Прозоре спілкування в середині закладу та за його межами
3. Підтримка розвитку самостійності
4. Здатність захищатися
5. Вибір персоналу за єдиними критеріями
6. Усі працівники підписують індивідуальні обов’язки
7. Заклади розвивають культуру прозорості та спостереження
8. Усі працівники регулярно підвищують свою кваліфікацію.
9. Довідки з місця роботи є правдивими
10. Працюють внутрішні та зовнішні бюро скарг
11. Однакові права вдома та у закладі

Тенденція до фінансування суб’єкту та передбачення бюджету для асистентів у сфері захисту інвалідів – це вираження нового значення права кожної людини на життєве самовизначення.

Ці права описані і затверджені, наприклад, у хартії про захист інвалідів, чи у новому законі Про захист прав дорослого населення у Швейцарії.

Хартія про захист від сексуальної експлуатації, насилля та інших порушень прав людини

www.charta-praevention.ch

Ми спостерігаємо! Ми не терпітимемо будь-яких проявів сексуальної експлуатації, насилля та інших порушень прав людини.

Нижче згадані асоціації, заклади та організації підписуються під наступними Положеннями про запобігання сексуальній експлуатації, насиллю та іншим порушенням прав людини. Дані положення стосуються усіх осіб, що працюють чи обслуговуються у наших закладах чи організаціях.

Концепція превентивних заходів

1. Кожен з наших закладів чи установ має розроблені концепції, стратегії та плани дій по запобіганню сексуальній експлуатації, насиллю та іншим порушенням прав людини. Методи реагування при підозрі чи випадку сексуальної експлуатації є врегульованими та відомі усім працівникам, клієнтам та членам їх сімей. Усі підозри на сексуальне насилля підлягають розслідуванню. (Політика Нульової Толерантності).

2. Шляхом регулярних бесід як в самому закладі так і за його межами ми прагнемо досягнути і підтримувати відповідну сенсибілізацію.

Супровід особи із особливою потребою в підтримці

3. Спонування до розвитку самостійності особи з особливою потребою в підтримці в наших закладах та організаціях має особливо важливу роль з огляду на дотримання принципів близькості та дистанції, вміння визначити допустимі межі а також сприймати власну сексуальність. Наші клієнти повинні вміти захищатися від посягань на їх недоторканість.

4. Особи, які є особливо залежними від персоналу, що доглядає та підтримує їх, в рамках своїх можливостей ознайомлюються з правилами закладу чи організації та мотивуються і вчаться давати відсіч та сигналізувати про порушення їхніх меж. У даній групі, яка є особливо вразливою, до роботи по запобіганню насиллю залучається найближче оточення особи (члени сім'ї, контактні особи).

Ключова роль працівників

5. Слід обережно та серйозно підходити до питання підбору та вибору персоналу. Пред'явлення довідки про непритягнення до відповідальності є обов'язковою вимогою для працівників, як є у безпосередньому контакті з особами даної групи. Роботодавці старанно перевіряють усі документи і перед прийняттям на роботу збирають необхідні рекомендації, що дозволяє оцінити вміння майбутнього працівника поводитись з категоріями "близькість" та "дистанція".

6. При прийнятті на роботу нові працівники наших закладів та організацій підписують зобов'язання. В ньому вони беруть на себе обов'язок активно брати участь у реалізації принципів Політики Нульової Толерантності. Вони визнають концепцію по запобіганню насиллю складовою частиною свого трудового договору.

7. У наших установах та організаціях панує культура уважного спостереження та прозорості. Ми не працюємо з тими працівниками, які не дотримуються чи суперечать цим вимогам.

8. Ми проводимо регулярні курси-роз'яснення на тему "Сексуальна експлуатація, насилля та порушення прав людини" та пропонуємо їх відвідати усім добровольцям, які працюють у наших закладах та організаціях.

9. Ми пишемо правдиві та повні оцінки про роботу, та видаємо правдиві рекомендації.

Місця для подання скарг в середині закладу та зовнішні представництва Омбудсмена

10. У середині наших закладів та організацій є внутрішні місця для подачі скарг, де працює фахівець, завдання якого (як частина концепції запобігання) відоме усім працівникам, особам з особливою потребою в підтримці а також їх законним представникам та родичам. Крім того усі особи мають право звернутись у зовнішні представництва Омбудсмена.

“Запобігання” - спільна робоча група асоціацій, Берн, 25 листопада 2011 року

До тепер Хартію було ратифіковано у наступних асоціаціях, організаціях та закладах:

Agogis Професійна освіта у соціальній сфері	www.agogis.ch
Аутизм Швейцарія	www.autism.ch
AvenirSocial Соціальна робота, Швейцарія	www.avenirsocial.ch
Асоціація Cerebral Швейцарія	www.vereinigung-cerebral.ch
Curaviva Schweiz	www.curaviva.ch
Heimverband, Берн	www.heimverbandbern.ch
Insieme Швейцарія Швейцарія. Асоціація об'єднань батьків для людей з розумовими вадами	www.insieme.ch
Insos, Швейцарія Національне галузеве об'єднання для людей з вадами	www.insos.ch
Procap, Швейцарія Для людей з вадами	www.procap.ch
Pro Infirmis Організація для людей з обмеженими можливостями	www.proinfirmis.ch
SAGB Швейцарська трудова спілка лікарів для людей з психічними та комбінованими вадами	www.sagb.ch
VAHS Асоціація антропологічної лікувальної педагогіки та соціальної терапії у Швейцарії	www.vahs.ch

* Беручи до уваги відповідність при короткостроковій роботі та при роботі працівників-волонтерів SAGB Швейцарська трудова спілка лікарів для людей з психічними та комбінованими вадами

АЛОЇС ГРЮТЕР

Люцернська психіатрична лікарня
Luzerner Psychiatrie
Direktion
Schafmattstrasse 1
4915 St. Urban
Tel. 062 918 55 55
info@lups.ch

Тези доповіді

Конструктивна співпраця психіатрії та закладів для людей-інвалідів.

Якою вона може бути?

Історичні аспекти: У 1990 у клініці Ст. Урбана знаходилось 170 людей з розумовою відсталістю. Відбувалося поширення практики переведення таких пацієнтів з лікарень до центрів-гуртожитків для людей з розумовими вадами. Згодом, на території клініки Ст. Урбана розпочалась розбудова гуртожитку для 45 осіб та впровадження новітніх методів співпраці з закладами для людей-інвалідів.

Причинами такого роду змін є безперечні факти про те, що у осіб з вродженим слабоумством може спостерігатися широкий діапазон психічних розладів (розлади сприйняття, пам'яті, мислення, уяви, свідомості, емоцій та волі), з частотою, що в 3-4 рази більша, ніж у загальній популяції. Крім того такі люди часто стають жертвами несприятливих соціально-психологічних ситуацій, фізичного та сексуального насильства. У людей з розумовою відсталістю психічне напруження виливається, як правило, в ексцентричну поведінку, оскільки в силу своїх можливостей вони не можуть описати чи виразити свою справжню проблему, їм не вдається висловитись так, щоб їх зрозуміли.

Факторами ризику для таких людей є: знижені можливості компенсації, несприятливе оточення, психологічна травматизація, емоційна вразливість, заучені дисфункційні стратегії психологічної адаптації та неможливість адекватно виражати власні почуття.

Для внесення змін та покращення взаємодії Люцернська психіатрична лікарня уклала угоди про співпрацю з закладами, де проживають люди-інваліди (дорослі) та з Управлінням загальної шкільної освіти (діти та молодь).

На даний момент амбулаторні послуги надаються наступним чином:

- реєстрація (проводиться закладом при залученні сімейного лікаря

та законного опікуна);

- перше знайомство та первинний огляд;
- прийняття спільного рішення стосовно подальших методів догляду з лікарями, супроводжуючим персоналом, членами сім'ї;
- індивідуальна терапія та призначення медикаментів;
- підтримка зв'язків з іншими закладами.
- Фінансування амбулаторних послуг відбувається шляхом медичного страхування.
- Прийом у стаціонарне відділення відбувається у всіх відділеннях швидкої допомоги клініки Ст. Урбан.

Процедура діагностики (за Шанце, 2007):

“Діагностика в три кроки”:

1. Оцінювання ступеню важкості існуючого соматичного захворювання: 70-85% людей із розумовою відсталістю мають одну або декілька фізичних вад, що обтяжують загальний стан клієнта і не піддаються жодній корекції або піддаються їй тільки частково і при цьому роблять загальний стан клієнта важчим (Райан/Сунада 1997; Зундгайм е.а.1998).
2. Оцінювання психосоціальних факторів: складні відносини з оточуючими, проблема відокремлення від батьків, страх втратити місце в закладі, зловживання, завищені / занижені вимоги.
3. Оцінювання ступеню важкості існуючого психічного захворювання: фактори розвитку, використання медикаментів.

Крім того слід враховувати, що комбіновані симптоми дуже важко підлягають підпорядкуванню системи МКБ-10 чи DSM IV.

Внаслідок проведених досліджень (Кохранівське дослідження 2004 – Брилевський, Дуґан), спеціалісти прийшли до наступних висновків:

- фармакологічне лікування є найменш ефективною формою лікування поведінкових розладів;
- для ефективної роботи працівників, необхідними є регулярні спільні курси підвищення кваліфікації;
- необхідною є співпраця між закладами та центрами.

Були прийняті рішення про зменшення кількості стаціонарного перебування (на 75% менше стаціонарних місць) та збільшення кількості проведення амбулаторних прийомів.

Андреас Шмід

АНДРЕАС ШМІД

*Соціально терапевтичний
заклад Buechehof
Sozialtherapeutische Einrichtung
Mahrenstrasse 100,
4654 Lostorf
T: 062 285 85 20
info@buechehof.ch*

Тези доповіді

Життя і робота (Бюхегоф, Лосторф): Від заснування до сьогодні.

У 1975 році було засновано асоціацію Бюхенгоф. Як і більшість подібних організацій іона була заснована батьками, що мають дітей з обмеженими, основною метою було створення закладу з прилеглою до нього територією для ведення сільського господарства та садівництва. У 1985 році було придбано земельну ділянку з будівлею та проведено відповідні роботи. 14 листопада 1987 року заклад розпочинає своє повноцінне функціонування: 12-15 мешканців постійно проживають у закладі, 3-6 – денне перебування. З того часу відбувається постійне зростання, розбудова та розвиток закладу. На даний момент у ньому нараховуються близько 32 підопічних, на території закладу розбудовано 6 приміщень. У закладі існують наступні трудові підрозділи: сільське господарство, садівництво та деревообробка, самозабезпечення та переробка, підрозділ з крамницею та ткацькою майстернею.

У закладі проходять щорічні свята, ранкові кола, різдвяні ігри, циркові тижні. Завдяки цьому відбувається свідомо інтеграція в оточення (насамперед в прилегле село). Продукція, що виробляється у закладі виставляється на базарі, новорічних ярмарках та інших громадських заходах.

Провідною агогічною ідеєю закладу є орієнтація не на заняття з підопічними, а повноцінне включення їх у робочий процес. В наслідок фізичної праці підопічні постійно перебувають у взаємодії з навколишнім середовищем: землею, кольорами, запахами, природою, тваринами. Вони мають право вибору, а внаслідок цього і можливість змін: дрібна моторика – груба робота, робота у приміщенні – робота на дворі, жвава праця – спокійна робота. У закладі представлена широка палітра різноманітних видів робіт. У закладі функціонує наступна модель роботи та проживання: 20-21 – знаходяться на постійному проживанні і на постійній роботі, 12 – осіб – на денному перебуванні і роботі, три місця для отримання та закріплення навичок самостійного проживання у спеціально обладнаній квартирі на території закладу.

До персоналу, що працює у закладі існує високий рівень вимог, а саме: робітничий та агогічний види освіти, досвід роботи.

Висновки:

- модель “Бюхегоф” добре показує себе у роботі з інвалідами – попит на місця у нас є і далі високим;
- важливо залучати до роботи професіоналів;
- робота підопічних у взаємодії з навколишнім середовищем має дуже позитивні результати.

ОЛЕКСАНДР РОМАНІВ

Психіатричне відділення
ЗОКЛ ім. А.Новака
м. Ужгород вул. Електрозаводська, 39
Тел. (0312) 3-0415
romaniv5@rambler.ru

Тези доповіді

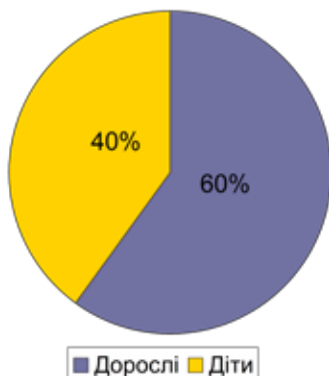
КОНЦЕПЦІЯ

вдосконалення психіатричної допомоги дітям в Україні

На сьогоднішній день, спостерігається погіршення стану психічного здоров'я населення України. На жаль, відбувається й збільшення поширеності дитячих психічних розладів.

Поширеність дитячих психічних розладів

У даній доповіді було розглянуто існуючу систему надання

психіатричної допомоги, її проблеми та перспективи.

“Стигматизація” психіатричної допомоги:

- Основні ресурси та персонал знаходяться в стаціонарах;
- Відсутність первинної ланки;
- Хворим надається переважно медикаментозне лікування;
- Недоступність психотерапевтичної, соціальної та освітньої допомоги.

Стационарне лікування і амбулаторна допомога: співвідношення і ефективність:

- Більшість пацієнтів знаходиться у стаціонарах;
- Нераціональні госпіталізації;
- Утримання в стаціонарах сиріт.

Неефективність амбулаторної допомоги

- Проблема забезпечення кадрами;
- Відсутність психологічної та психотерапевтичної допомоги;
- Укомплектованість штатних посад фізичними особами 77,82 % (2010р.)

Сьогодні спостерігається зменшення кількості випадків настання дитячої інвалідності пов'язаної з епілепсією у 2,3 разів, але відбувається збільшення випадків дитячої інвалідності, що пов'язана з аутизмом (до 2,5 разів).

Питання своєчасності діагностики та раннього втручання не перестає підніматись спеціалістами як найбільш впливовий фактор у подальшому прогнозі перебігу захворювання. Діагностика дитячого аутизму та відповідне втручання до трьох років, збільшує успішність подальшої соціалізації дитини майже на 50%.

В нашій системі психіатричної допомоги дітям відсутні ліжка для надання невідкладної психіатричної та психотерапевтичної допомоги дітям з булімією та анорексією, в той час як спостерігається більше 100 випадків розладів харчової поведінки в рік.

Загально медичні, психіатричні та психотерапевтичні форми допомоги залишаються погано координованими.

Для вдосконалення психіатричної допомоги дітям в Україні необхідно здійснити наступні кроки:

- створити максимально нестигматизовані умови;
- впровадити допомогу по місцю проживання та навчання;
- здійснити розширення активності первинної ланки;
- змістити акцент з біологічних на психотерапевтичні методи лікування та соціальну адаптацію;
- залучати до взаємодії громадські організації, лікарів, батьківські організації, заклади освіти, соціальні служби;
- забезпечувати індивідуальні програми реабілітації.

Спеціалізована психіатрична допомога дітям повинна надаватися окремо від психіатричної допомоги для дорослих. Необхідним є

створення у кожному регіоні центру екстреної медичної допомоги.

Очікувані результати:

- зменшення рівня шкільної агресії ;
- зростання рівня соціалізації дітей з психічними розладами, особливими потребами;
- зменшення підліткової злочинності;
- створення відокремленої від психіатричних закладів для дорослих дитячої психіатричної служби.

Система охорони психічного здоров'я дітей в суспільстві є тестом на його зрілість.

ОКСАНА КУЩ

*Всеукраїнська громадська організація
“Коаліція захисту прав інвалідів
та осіб із інтелектуальною недостатністю”
вул. Шота Руставелі, 39-41, кімната 801,
м. Київ, 01033
Тел.: 067-659-29-36, (044)496-52-92 (м/ф)
vgo.coalition@gmail.com
<http://www.intelldisability-coalition.kiev.ua>*

Тези доповіді

ПІДТРИМУЮЧЕ ПРОЖИВАННЯ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ВГО “Коаліція захисту прав інвалідів та осіб із інтелектуальною недостатністю” зареєстрована в 2004 році з ініціативи Благодійного товариства “Джерела”, м.Київ, за сприяння Глобальної ініціативи у психіатрії та за порадою Міністра М.Папівєва.

Членами ВГО “Коаліція захисту прав інвалідів та осіб із інтелектуальною недостатністю” є 112 організацій-членів з 25 регіонів, основними напрямками роботи яких є представництво осіб з ІН при підготовці нових нормативних актів, ініціативи з удосконалення соціального захисту для осіб з ІН, обмін досвідом між НДО, діалог з національною владою, моніторинги дотримання прав, дослідження, публікації та ін.

Пріоритетами ВГО “Коаліція” є:

1. Усунення правових обмежень - 10,4 тис дітей з інвалідністю не отримують освіти, 48 тис. недієздатних позбавлені права голосу, системні майнові зловживання
2. Розвиток підтриманого проживання - 30 тисяч осіб проживають в151 психоневрологічному інтернаті
3. Удосконалення опіки, впровадження альтернативи опіці - підтриманого прийняття рішень - “кола підтримки”
4. Збереження денних послуг НДО - соціальних і реабілітаційних

Досвід створення міні-гуртожитку для 16 осіб з ІН благодійного товариства “Джерела”:

- спорудження будинку 441 кв. метр і упорядкування 10 соток землі;
- облаштування окремої кімнати для кожного клієнту;
- створення майстерень;
- впровадження практики “включення в суспільство” – сусіди, волонтери, майстерня;
- навчання соціально-побутовим навичкам в будинку транзитного перебування;

Підтримане проживання: перспективи / резолюція

1. Розробити спеціальний нормативний акт національної виконавчої влади стосовно використання житлової площі осіб з інвалідністю, поміщених до психоневрологічних інтернатів на період понад 12 місяців, чия житлова площа була звільнена і передається для використання іншими особами з інвалідністю. Новий нормативний акт має регламентувати створення Спеціального житлового фонду для громадсько базованого підтриманого проживання осіб з інвалідністю внаслідок психіатричних діагнозів, котрі потребують сторонньої допомоги, на виконання статті 37 Закону України “Про реабілітацію інвалідів в Україні” в частині, що стосується “забезпечення автономного проживання у суспільстві з необхідною підтримкою (соціальний, медичний, юридичний супровід, побутові послуги)”.
2. Розробити та затвердити національну програму деінституалізації громадян з інвалідністю, особливу увагу зосередивши на розвиткові послуг за місцем проживання, резидентних послуг у громаді, а також інших видів підтримки на рівні громади, включно з послугами персонального асистента, необхідних для проживання у місцевій спільноті та включення до місцевої спільноти, для попередження ізоляції та сегрегації особи з інвалідністю від спільноти, за умови обов’язкового бюджетного фінансування заходів національної програми деінституалізації громадян з інвалідністю.
3. Забезпечити фінансову підтримку за рахунок бюджетних коштів закладам підтриманого проживання на рівні громади для 8-16 осіб з РВ та психічними розладами, створити мережу таких закладів відповідно до Типового положення про устанovu тимчасового та постійного перебування інвалідів з розумовою відсталістю на рівних умовах з психоневрологічними інтернатами шляхом внесення відповідних змін до Бюджетного кодексу України.
4. Ініціювати створення та підтримку за рахунок бюджетних коштів закладів підтриманого проживання на рівні громади для 6-8 осіб з тяжкими формами комплексних уражень із забезпеченням індивідуального догляду для кожного клієнта з інвалідністю.
5. Внести зміни до Цивільного кодексу України (стаття 41, пункти 2 та 3) стосовно осіб з інвалідністю, визнаних судом недієздатними у передбаченому законом порядку, з метою підтвердження, що такі особи мають право на визнання їх суб’єктами права в усіх його аспектах, а також з метою поступового впровадження механізму підтриманого прийняття рішень як альтернативи опіки над повнолітніми особами з інтелектуальною та психосоціальною інвалідністю.

6. Ужити заходів для забезпечення доступу осіб з інвалідністю до підтримки, якої вони можуть потребувати для реалізації своєї правоздатності, включно з розробкою стандарту соціальної послуги із правової підтримки особи з інвалідністю, котра не розуміє своїх дій та їхніх наслідків на виконання статті 12 пункту 2 КПП та статті 37 Закону України №2961-ІУ “Про реабілітацію інвалідів в Україні” (а саме, прийняти відповідну постанову Кабінету Міністрів України).
7. Українська національна влада має визначити процедуру використання 25% виплат по інвалідності (пенсії, державної допомоги по інвалідності, що залишаються після перерахування 75% коштів відповідних виплат на спеціальні рахунки стаціонарних закладів цілодобового догляду системи соціального захисту населення) повнолітньої недієздатної особи, поміщеної до інтернату чи закладу психічного захисту населення, котра не має індивідуального опікуна.
8. Визначити структурним підрозділом Мінсоцполітики, який буде виконувати функції із координації питань опіки над повнолітніми недієздатними особами та особами, чия дієздатність обмежено, на виконання Указу Президента від 8 травня 2012 за № 301-12, Департамент сімейної політики, у подальшому – з реформуванням Служб у справах дітей на Служби з питань опіки та піклування.

Перспективи: бачення батьків

Високо цінуємо професіоналів, які забезпечують догляд в інтернатах, але сподіваємося на розуміння нашої мрії про закриття всіх інтернатів в Україні завдяки створенню мережі маленьких установ для 6-8 осіб з інвалідністю

ВИСНОВКИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Підсумовуючи роботу конференції було зроблено наступні висновки: Бажання Української держави реформувати систему надання послуг людям з особливими потребами знайшло своє вираження у підписанні Україною Конвенції ООН про права інвалідів (на даний час дана Конвенція ратифікована навіть не у всіх європейських країнах, зокрема Швейцарія ще не ратифікувала дану конвенцію), у затвердженні 1 серпня 2012 року державної цільової програми “Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів” на період до 2020 року та у проведенні 18-20 вересня 2012 року Міжнародної конференції організованої Міністерством соціальної політики разом з Директоратом з прав людини та антидискримінації Генерального директорату демократії Ради Європи на тему “Права людей з інвалідністю, в тому числі жінок та дівчат, на професійну орієнтацію, реабілітацію та зайнятість в контексті реалізації Плану дій Ради Європи стосовно інвалідів та інших ключових документів”.

Але при усіх існуючих прагненнях реформувати дану систему, до тепер не створено відповідної законодавчої основи для втілення конкретних кроків, а також відсутнє належне фінансування.

Тому пілотні проекти типу “Парасолька” постійно наштовхуються на різного плану перешкоди.

Так у Плані дій до 2020 року повинно бути змінено та відкориговано законодавчу базу. Учасники конференції настійливо вимагають серйозного ставлення до своїх пропозицій, підтримують один одного, планують і надалі уважно спостерігати за розглядом своїх пропозицій і втручатися у разі необхідності.

Конкретні рекомендації за результатами конференції:

Рекомендації Міністерству соціальної політики України

- Пілотний проект “Парасолька” демонструє можливі кроки на шляху до деінституалізації. За умови внесення певних коректур законодавства центр “Парасолька” повинен стати самостійною юридичною одиницею. Крім того слід полегшити фінансування закладу: перехід від фінансування об’єкту до фінансування суб’єкту.
- Пілотний проект “Парасолька” демонструє, що при відповідному супроводі та стимуляції люди з особливими потребами мають значний потенціал для розвитку. Право на раннє втручання: маленькі діти при можливості повинні максимально залишатися у своїх сім’ях. А сім’ї у свою чергу отримувати відповідну фінансову та фахову підтримку. Розвиток впродовж усього життя повинен гарантуватися завдяки відповідному супроводу та консультуванню у всіх закладах.

- Центри денного перебування для людей з фізичними та/або психічними вадами повинні стати доступними для усіх людей з особливими потребами, які хочуть у них займатись, без встановлення при цьому верхньої межі (на даний час ці заклади працюють з клієнтами до 35 років).
- Поряд із невеликими приміщеннями для проживання слід створити можливості для змістовних занять та роботи для людей з особливими потребами. При наявності відповідного незначного фінансового відшкодування витрат в якості агогічного моменту забезпечується відповідна мотивація для продуктивності праці.
- З огляду на сприяння створенню можливостей для розвитку людей з розумовою відсталістю інтернати та центри, де проживають люди з інвалідністю, повинні забезпечуватись відповідно кваліфікованим персоналом. Серед персоналу повинні бути вихователі, соціальні педагоги та вчителі ручної праці.
- Персонал інтернатів та центрів повинен отримувати відповідну освіту та проходити курси підвищення кваліфікації. Наприклад з дорослими клієнтами не слід поводитись як з дітьми.
- Слід брати до уваги так званий принцип нормальності. Тобто люди з вадами у рамках своєї відповідальності мають ті ж права що і всі інші повносправні громадяни країни.
- На прикладі це означає, що люди з інвалідністю мають право вибирати місце свого проживання, чи вид діяльності, яким вони хочуть займатись.

Рекомендації для Міністерства охорони здоров'я

- Співпраця між закладами та психіатричними відділеннями повинна регулюватись двосторонніми угодами.
- Потрібна поглиблена міждисциплінарна співпраця, для того, щоб клієнти по можливості проходили лікування у тих закладах, де вони перебувають і не переводились у психіатричні лікарні без гострої на те необхідності.

СПИСОК УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ

№	Прізвище та ім'я	Назва організації	Контактна інформація
1	Моніка Фішер Абт	Швейцарська Асоціація "Парасолька"	fischerabt@bluewin.ch
2	Гендріка Граф де Рутер	Швейцарська Асоціація "Парасолька"	henny.graf@bluewin.ch
3	Алоїс Йосеф Грютер	Люцернська психіатрична лікарня	grueter-buenter@sunrise.ch
4	Майя Грюттер-Брюнер		
5	Беате Хасспахер	Швейцарська Асоціація "Мережа Швейцарія-Закарпаття/Україна"	hp@hasspacher-iseli.ch
6	Руді Ізелі	Швейцарська Асоціація "Парасолька"	ri@hasspacher-iseli.ch
7	Андреас Шмід	Соціально терапевтичний заклад "Buechehof "	info@buechehof.ch buechehof.ch
8	Катаріна Шмід-Брюннер	Соціально терапевтичний заклад "Buechehof "	info@buechehof.ch buechehof.ch
9	Аннемарі Штайнер	Швейцарська Асоціація "Парасолька"	info@parasolka.ch parasolka.ch
10	Штефан Суттер	Швейцарської Асоціації закладів для інвалідів CURAVIVA	s.sutter@curaviva.ch http://www.curaviva.ch
11	Кабаций Наталія	БО "Комітет медичної допомоги в Закарпатті" - Директор	м. Ужгород, вул. Корятовича 2/10 тел./ факс (0312) 61-62-36, 0505710718 camzua@gmail.com, www.cam-z.org
12	Данч Надія	БО "Комітет медичної допомоги в Закарпатті"	м. Ужгород, вул. Корятовича 2/10 тел./ факс (0312) 61-62-36
13	Левко Леся	БО "Комітет медичної допомоги в Закарпатті"	м. Ужгород, вул. Корятовича 2/10 тел./ факс (0312) 61-62-36
14	Балега Катерина	БО "Комітет медичної допомоги в Закарпатті"	м. Ужгород, вул. Корятовича 2/10 тел./ факс (0312) 61-62-36

15	ФленькоСвітлана	БО "Комітет медичної допомоги в Закарпатті"	м. Ужгород, вул. Корятовича 2/10 тел./ факс (0312) 61-62-36
16	Беца Маряна	БО "Комітет медичної допомоги в Закарпатті"	м. Ужгород, вул. Корятовича 2/10 тел./ факс (0312) 61-62-36
17	Жук Георгій	БО "Комітет медичної допомоги в Закарпатті"	м. Київ
18	Мацола Віктор Васильович	ГУ СЗН в Закарпт.області - Начальник Управління	м. Ужгород (03122) 3-52-67, info@zaksoc.gov.ua, http://www.zaksoc.gov.ua/
19	Микулець Вячеслав Іванович	ГУ СЗН в Закарпт.області - заступник начальника Уравління	м. Ужгород (03122) 3-55-83, info@zaksoc.gov.ua, http://www.zaksoc.gov.ua/
20	Пилипенко Роман	Міністерство соціальної політики України	м.Київ 01001 вул. Еспланарна 8/10
21	Романів Олександр Петрович	Психіатричне відділення ЗОКЛ ім. А..Новака	м. Ужгород, вул. Капушанська, 22
22	Магарита Леонід	Зкарп. Обласний медичний інформаційно-аналітичний центр	М. Ужгород , вул. Капушанська, 22
23	Ліщинська Анастасія	"Паросток"	м. Вінниця, вул. 50-тріччя Перемоги 51 моб.т.0671035685
24	Савчук Олена	"Паросток"	м. Вінниця, вул. 50-тріччя Перемоги 51 моб.т.0975655362
25	Міщук Вікторія	Навчально-реабілітаційний центр "Джерело"	м.Львів, пр.Червоної Калини 86а,vikami@gmail.com, dzherelocentre@gmail.com, http://www.dzherelocentre.org.ua моб.т.0932580585
26	Нестер Ірина	"Джерело"	м.Львів, пр.Червоної Калини 86а, dzherelocentre@gmail.com, http://www.dzherelocentre.org.ua
27	Хайсанова Наталія	Червоноградська МГО неповносправної молоді "Ніка"	м. Червоноград, вул. Ст.Бандери 47а, natalya_family@mail.ru, моб.т. 0978437291

28	Прядкіна Ганна	Вінницька ОГО асоціація захисту та допомоги дітям інвалідам "Відкриті серця"	м. Вінниця, вул. Кр.Партизан,10, fotina_17@mail.ru, моб.т. 0675880799
29	Солтис Любов	ЛОДТ захисту неповносправних дітей та інвалідів дитинства "Довіра"	м. Львів, вул. Наукова 61/20, soltys_1946@mail.ru, моб.т. 0980717700
30	Скубенич Мирослава	Обласний центр комплексної реабілітації "Дорога життя"	м. Ужгород, вул. Нахімова, 8 http://www.dcp.org.ua , msrc@email.uz.ua, моб.т. 0508531394
31	Куц Оксана	Центр труд.реаб.розумово відсталих інвалідів м.Києва БТ "Джерела"	м. Київ, вул. Богатирська 16а, raisa.djerela@gmail.com
32	Шаповал Ірина	КСУ "Київський міський комплекс соціальної адаптації інвалідів Міні-гуртожиток"	м. Київ, вул. Сиваська, 16А, i_sharoval@ukr.net
33	Капустін Вікторія	Обл.центрсоц.псих. реаб.дітей та молоді з функціональними обмеженнями	м. Мукачево, ocsprdmfo@gmail.com, моб.т. 0502425188
34	Бисага Віта	Обл.центрсоц.псих. реаб.дітей та молоді з функціональними обмеженнями	м. Мукачево, ocsprdmfo@gmail.com, моб.т. 0953305506
35	Яцук Любов	БФ "Любов"	м. Хуст
36	Гоздо Валентин	"Радуга"	м. Донецьк, valentin1977@rambler.ru, centerraduga@gmail.com моб.т. 0667981808
37	Шелепець Максим	юрист "Парасолька"	м. Ужгород вул. Корятовича 2/10, моб.т. 0508644575
38	Кикина Богдан	Вільшанський дитячий будинок-інтернат - Директор	Хустський р-н, с. Вільшани, моб.т. 0508644575
39	Макар Оксана	Вільшанський дитячий будинок-інтернат	Хустський р-н, с. Вільшани, моб.т. 0508644575

40	Кнаус Маряна	Вільшанський дитячий будинок-інтернат	Хустський р-н, с. Вільшани, моб.т. 0508644575
41	Шевчикова Катерина	Вільшанський дитячий будинок-інтернат	Хустський р-н, с. Вільшани, моб.т. 0508644575
42	Лукач Оксана	"Парасолька" - Директор	м. Тячів, вул. Леонтовича 60А, моб.т. 0972674686
43	Кириленко Олег	Обласний центр комплексної реабілітації "Дорога життя"	м. Ужгород, вул. Нахімова, 8 http://www.dcp.org.ua , msrc@email.uz.ua , моб.т. 0508531394
44	Купар Марія	Обласний центр комплексної реабілітації "Дорога життя"	м. Ужгород, вул. Нахімова, 8 http://www.dcp.org.ua , msrc@email.uz.ua , моб.т. 0508531394
45	Кастран Людмила	Обласний центр комплексної реабілітації "Дорога життя"	м. Ужгород, вул. Нахімова, 8 http://www.dcp.org.ua , msrc@email.uz.ua , моб.т. 0508531394
46	Джуга Вікторія	Мукачівський дитбудунок інтернат	м. Мукачево, вул. Франка 53
47	Ладуняк Едіта	Мукачівський дитбудунок інтернат	м. Мукачево, вул. Франка 53
48	Челенюк Іван	ЗОДТРК	м. Ужгород, наб. Київська, 18
49	Іжик Віталій	ТРК "М-студіо"	м. Мукачево, моб.т. 0507371114
50	Смерека Олена	ТРК "М-студіо"	м. Мукачево, моб.т.0992794637
51	Крьока Оксана	ЗОДТРК	м. Ужгород, наб. Київська, 18
52	Шевченко Олександра	Ужгородський прес-клуб	м. Ужгород, вул. Собранецька, 3

КОНЦЕПЦІЯ ДЛЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ЗАКЛАДУ “ПАРАСОЛЬКА”

Для першої фази проекту, під патронатом асоціації “Парасолька” (Швейцарія), 2007 – 2017рр.

Станом на грудень 2007р.

Офіційні державні документи, які є основою цієї концепції:

На підставі Типових положень :

- Наказ Міністерства праці та соціальної політики України 23.07.2007 р. №392 (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 3 серпня 2007 р. за №884/14151 – Типове положення про реабілітаційну установу змішаного типу для інвалідів і дітей інвалідів з розумовою відсталістю.
- Наказ Міністерства праці та соціальної політики України 29.12.2001 № 549 зі змінами від 26 березня 2007 р. – Типове положення про дитячий будинок –інтернат.

Установа розробляє власне положення, що затверджується засновником, та слідує далі.

Дана установа утворюється на основі приватної форми власності

Адреса центру “Парасолька”: Закарпатська область, м. Тячів, вул. Леонтовича 60 а.

Основні положення

1. Центр „Парасолька” пропонує проживання та відповідний соціально-педагогічний супровід 25-юм молодим людям-інвалідам, які до досягнення свого 20-того року життя жили та навчалися у Вільшанському дитячому будинку-інтернаті.
2. Головна ідея даного Центру базується на основних положеннях Конвенції про права людини.
3. Основною метою є розвиток у мешканців Центру почуття власної особистості та сприяння становленню їхньої індивідуальності для того, щоб у майбутньому вони по мірі своїх можливостей самостійно упорядковували своє буденне, та могли брати на себе відповідальність.
4. Соціально-педагогічний супровід базується на навчанні впродовж усього життя. Він орієнтується на ресурси та можливості розвитку мешканців Центру.
5. Професійний персонал та добре мотивовані працівники підтримують молодих людей у їхньому повсякденному житті. Вони створюють таку атмосферу в центрі, яка спонукає розвиток

позитивних відносин в центрі та підтримує взаємоповагу. Таке оточення стане основою панування відчуття захищеності, безпеки та довіри.

6. Дружні та партнерські відносини між мешканцями Центру знаходяться під постійним спостереженням.
7. Шляхом залучення місцевих підприємств сфери послуг, участі у громадських заходах та організації суспільних мироприємств у Центрі мешканці проходять своєрідну соціалізацію та інтегруватимуться у суспільне життя району.
8. Центр „Парасолька” є домом для мешканців-інвалідів. Вони мають право на постійне проживання до того часу, поки догляд та опіка над ними буде гарантуватися інституційними рамками закладу.
9. Після здобуття певних навиків самостійного способу життя у Центрі „Парасолька” деякі його мешканці отримують у майбутньому можливість перейти у жити у окремо відведену квартиру – підрозділ “Проживання під супроводом”. Таким чином у Центрі можливо з’являться нові місця для інших молодих людей з Вільшанського дитячого будинку-інтернату.

Вихідне положення

Ідея створити дім для молодих людей-інвалідів з легким та середнім ступенем інвалідності у формі Будинку з наглядовим персоналом з’явилася у 2002 році. Конкретно це стосується групи молодих людей, які на даний час проживають у дитячому будинку у Вільшанах та ходять до школи. По досягненню ними двадцятилітнього віку вони повинні покинути дитячий будинок з метою переведення у психоневрологічні диспансери. Щоб запобігти цьому дирекція Вільшанського дитячого будинку-інтернату та директор недержавної організації Комітет Медичної Допомоги в Закарпатті (КМДЗ) почали пошуки нового дому для близько 25 молодих людей. За фінансової допомоги швейцарської асоціації “Мережа Швейцарія – Закарпаття / Україна” (МеШЗУ) восени 2006 було придбано будівлю, яка хоч і потребує значного ремонту, але все ж таки має хороше розташування та прилеглу територію розміром в 1,6 га.

Улітку 2007 року було докуплено додаткову ділянку 0,5 га, яка тісно прилягає до купленої раніше ділянки. Будинок та додаткові будівлі потребують відповідного ремонту.

Плани реконструкції готові і затверджені. Ремонт можна починати як тільки надійдуть відповідні кошти. Важливою складовою частиною проекту є підготовка молоді до переходу в центр та кваліфікація персоналу у відповідності до нових завдань, які будуть перед ними стояти.

Оскільки розмір проекту значно перевищував можливості асоціації “Мережа Швейцарія – Закарпаття / Україна”, на генеральних зборах 2006 року було прийнято рішення перевірити можливу доцільність відокремлення проекту. Після перевірок та узгоджень 25 листопада 2007 року було засновано Асоціацію “Парасолька”. Саме ця асоціація під патронатом МеШЗУ та у співпраці з КМДЗ відповідає за реалізацію проекту “Парасолька” (м. Тячів).

Призначення

Центр “Парасолька” пропонує помешкання, роботу та життєвий простір 25 особам-інвалідам з легким та середнім ступенем інвалідності, які відповідають вимогам основних положень.

В безпечній та захищеній атмосфері вони зможуть задовольняти свої основні потреби.

В умовах професійного догляду та доброзичливості а також з урахуванням інвалідності молодих людей, з ними тут будуть працювати, підтримувати розвиток їх особистості, вони отримуватимуть відповідний догляд та супровід. Їм допомагатимуть уважно ставитись до співмешканців та до персоналу, вчитись відповідати за хорошу атмосферу в Центрі, робити свій внесок до інтеграції в суспільство. Мешканці Центру роблять свій посильний внесок у своє самозабезпечення.

Даний проект є пілотним на Україні і має на меті підтримати процес, який вже почався в країні, а саме наблизити до суспільства людей з особливими потребами, стимулювати уважне ставлення до них, отже матиме значний відголосок у суспільстві.

Цілі центру “Парасолька”

- Спонування до самостійності для по-можливості достойного виконання буденних робіт.
- Сприяння соціальної компетентності для того, щоб мешканці Центру змогли влитися в громаду і робили свій внесок у благополуччя співмешканців.
- Створення умов для формування дорослої людини з урахуванням інвалідності.
- Облаштування приміщень та, по можливості, майстерень для ручної та творчої праці.
- Спонування до роботи по господарству та до участі у самозабезпеченні: робота в саду, виконання нескладних ремонтних робіт, вирощування та догляд за домашніми тваринами.
- Сприяння розвитку музичного та творчого потенціалу.

- Організація дозвілля у галузях спорт, ігри, відпочинок та прогулянки в місто.

Структура

(Дійсна для першої фази проекту 2007-2017рр.)

Підрозділи Центру „Парасолька” є ясними і простими.

Вони дозволяють плідно працювати.

Вони є достатньо гнучкими, для того, щоб залишати місце і для майбутніх змін.

Вони базуються на державних актах, згаданих на початку даної концепції.

Українське законодавство

Центр “Парасолька” працює згідно українського законодавства.

У своїй діяльності установа керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, наказами Мінпраці, МОЗ, іншими нормативно-правовими актами з питань реабілітації інвалідів та дітей-інвалідів, а також типовими положеннями.

Центр “Парасолька” є юридичною особою, фінансуватиметься з бюджету Закарпатської області, має власний штамп та печатку, веде власну бухгалтерію, має власний поточний та інші банківські рахунки.

Фінансування центру орієнтується на прийнятий бюджет матеріальних витрат та витрат на персонал, затверджений Міністерством праці та соціального захисту та Головним Управлінням Міністерства праці та соціального захисту в Закарпатській області.

Для забезпечення зайнятості мешканців та з метою самозабезпечення в центрі “Парасолька” будуть вирощувати овочі, фрукти та доглядати за домашніми тваринами. Мешканці центру беруть участь у різноманітних роботах по господарству, працюють у майстернях. Робота відбувається згідно діючого законодавства та відповідних положень для закладів такого типу.

На утримування та ремонт будівель, для їх облаштування, а також для підтримки в педагогічній діяльності центр “Парасолька” може приймати допомогу та підтримку інших установ, підприємств, організацій, церков, благодійних організацій та приватних осіб.

Відповідальні організації та установи

Головне управління праці та соціального захисту населення (Закарпаття)

Завдання:

Перевірка діяльності центру стосовно дотримання Основного Закону, а також положень педагогічної концепції асоціації “Парасолька” і Закарпатської обласної благодійної організації КМДЗ.

Робота:

Після введення центру в експлуатацію Головне управління праці та соціального захисту населення (Закарпаття) бере на себе його повне фінансування.

Контроль:

Перевірка ведення фінансів, умов проживання, санітарно-гігієнічного та медичного догляду за мешканцями центру “Парасолька”

Будинок-інтернат очолює директор, який призначається і звільняється із займаної посади рішенням обласної державної адміністрації за поданням відповідно головного управління праці та соціального захисту населення обласних держадміністрацій погодженим з Міністерством праці та соціальної політики України.

Директор центру, весь обслуговуючий персонал несуть відповідальність за збереження життя та здоров'я вихованців.

Директор центру :

- Несе персональну відповідальність за результати діяльності будинку-інтернату.
- Представляє центр без довіреності в усіх установах, підприємствах і організаціях;
- розпоряджається у встановленому законодавством порядку його майном і коштами;
- укладає договори;
- У межах своєї компетенції видає накази по центру, затверджує функціональні обов'язки працівників центру, вирішує питання добору кадрів, уживає заходів заохочення, а в разі порушень трудової дисципліни та невиконання функціональних обов'язків накладає стягнення на працівників.
- За рекомендацією лікаря (медико-педагогічної комісії) визначає умови проживання, виховання і навчання дітей у центрі
- Затверджує правила внутрішнього розпорядку.
- Координує роботу педагогічної ради та атестаційної комісії
- Визначає структуру виробничих підрозділів.
- Координує заходи із забезпечення виробничих підрозділів матеріально-технічними ресурсами, запчастинами, насінням, племінним поголів'ям та кормами.

- дійснює заходи щодо поліпшення умов праці, дотримання правил техніки безпеки, вимог виробничої санітарії і протипожежної безпеки.
- Контролює збереження, облік сировини та продукції виробничих підрозділів, її використання та реалізацію.
- Разом з профспілковим органом або уповноваженими трудовим колективом на представництво особами розробляє Положення про центр, що затверджується відповідно головними управліннями праці та соціального захисту населення обласної держадміністрацій;
- розробляє Положення про преміювання працівників центру, що затверджується відповідно Головним управлінням соціального захисту населення Закарпатської облдержадміністрації;
- Відповідає за ведення бухгалтерського та статистичного обліку, складання звітності за затвердженими формами і подання її в установлені терміни відповідним органам;
- Співпрацює з КМДЗ та асоціацією “Парасолька”, втілює в життя основні ідеї даної концепції.

АСОЦІАЦІЯ “ПАРАСОЛЬКА”

Асоціація “Парасолька” має на меті у співпраці з КМДЗ, партнерами по проекту на місці, згідно статуту покращити якість життя молодих людей-інвалідів на Закарпатті, в першу чергу в середині модельного проекту “Парасолька” у м. Тячів, підтримувати поважне ставлення до інвалідів та сприяти розвитку їх самостійності.

Завдання асоціації “Парасолька” знаходяться передусім на стратегічному рівні.

Асоціація у співпраці з КМДЗ та майбутньою дирекцією розвиває проект та підтримує партнерську організацію у реалізації цілей проекту.

Асоціація пропонує консультації та супровід фахівців на місці для втілення цілей концепції у життя. Вони несуть відповідальність за забезпечення якості.

Для досягнення цілей проекту модельного центру асоціація “Парасолька” пропонує призначення окремої педагогічної комісії.

Остання залучатиметься до підбору кадрів.

Вона гарантуватиме забезпечення якості основного педагогічного завдання центру “Парасолька”.

Вона стежить за дотриманням основних положень та контролює ведення діяльності.

Членами комісії пропонується обрати наступних представників:

Представників відповідних Українських установ,

Директорку вузу Соціальної педагогіки в Ужгороді,

Представника КМДЗ,

Представника асоціації “Парасолька”,

Представника Вільшанського дитячого будинку-інтернату,

Впливових осіб регіону, які хочуть взяти участь у реалізації проекту.

БО “КМДЗ”

Наступні завдання закарпатської благодійної організації КМДЗ мають оперативний характер:

КМДЗ слідкує за реалізацією будівельної частини проекту та гарантує його реалізацію згідно даної концепції. За підтримки асоціації “Парасолька” КМДЗ відповідає за підготовку та супровід молодих людей для переходу з Вільшанського дитячого будинку-інтернату в центр “Парасолька”, м. Тячів.

У співпраці з асоціацією “Парасолька” КМДЗ розробляє вимоги до робочого персоналу та програми підвищення кваліфікації працівників центру.

КМДЗ представляє асоціацію “Парасолька” на Україні, слідкує за інформацією та поширює основні ідеї проекту на Україні.

Контроль:

- дотримання основних положень концепції
- будівлі, облаштування та відповідного використання прилеглих територій
- перебігу педагогічного процесу та дотримання прав людини у модельному центрі “Парасолька”

Процедура вступу та виключення

У центр приймаються:

Молоді люди-інваліди з другим – третім ступенем як фізичної так і розумової відсталості, здатних проживати у запропонованих інфраструктурних умовах центру “Парасолька”.

Процедура вступу.

Прийняття молодих людей-інвалідів у центр “Парасолька” здійснюється на підставі путівки, виданої головним управлінням праці та соціального захисту населення Закарпатської області на підставі:

- Свідоцтва про народження;
- Паспорт;
- Висновку зональної психолого-медико-педагогічної консультації;
- Виписки з історії розвитку дитини;
- Медичної довідки про стан здоров'я;
- Довідка про розмір призначеної допомоги або пенсії;
- Довідки про освіту для дітей, які навчалися у закладах Міністерства освіти України;
- Трьох фотокарток розміром 3 x 4.

Процедура виключення

Виключаються:

- молоді люди із заразними хворобами;
- молоді люди з хронічними хворобами;
- психічно хворі люди з поведінкою, небезпечною для них самих та оточуючих.

Виключення молодих людей з центру здійснюється на підставі відповідного наказу головного управління праці та соціального захисту населення Закарпатської області з наступних причин:

- за заявою батьків (опікунів, піклувальників), які мають змогу їх утримувати і забезпечувати їх необхідний догляд;

- висновку зональної психолого-медико-педагогічної консультації про необхідність зміни профілю установи;
- рішення медико-соціальної експертної комісії про скасування групи інвалідності.

Під час відрахування з центру “Парасолька” вихованцям повертаються:

- особисті документи (паспорт, документи про інвалідність);
- їхній одяг та взуття;
- власні речі і цінності (ощадна книжка, акції, цінні папери та ін.), які зберігалися в центрі.

Вони отримують також довідку із зазначенням часу перебування в даній установі та медичні документи, які доповнюють перебіг захворювання.

Інфраструктура Центру

Головна будівля з підвалом, у відносно хорошому стані, збудована у 1993 році однією державною організацією з призначенням використання під контору, але за призначенням практично на використовувалась. Пустує близько 7- 8 років. Рівно 12 кімнат і великий зал є світлими з паркетним покриттям підлоги в непоганому стані. Кухня, їдальня та сходові клітки викладені хорошим мармуром. Незважаючи на відносно хороший стан будівлі, вона потребує ремонту. Так, наприклад повинні бути відремонтованими дах та вікна у будинку, треба поновому провести опалення, вмонтувати санвузли та кухонні пристрої. Для функціонування як Центр для людей-інвалідів у будинку слід побудувати ряд пристосувань.

План приміщень для головної будівлі виглядає наступним чином:

Підвал: господарські приміщення та кладові

Перший поверх: їдальні, кабінети-бюро, багатофункціональна кімната відпочинку, яка може використовуватись для занять, як класи, і т.п.

Другий поверх: 12 двомісних кімнат

У сусідній будівлі на другому етапі робіт буде облаштовано майстерні, кімнату для індивідуальних занять, музичний клас і т.д.

Приміщення та обслуговування:

Керівництво, адміністрація, фінанси та контроль, сторож, безпека.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЦЕНТРУ

Розпорядок дня

Базується на основних положення Типового Положення для дитячих будинків-інтернатів від 26.03.07.

Навчально-виховний процес організовується і проводиться за програмами, затвердженими Міністерством освіти і науки України, Міністерством праці та соціальної політики України.

Навчально-виховний процес будується за педагогічно обґрунтованим вибором змісту, форм і методів навчання, які забезпечують набуття вихованцями необхідних умінь і навичок та корекцію вад їх психофізичного розвитку.

Розпорядок дня центру складається на літній та осінньо-зимово-весняний періоди і затверджується директором.

Тривалість нічного сну для вихованців устанавлюється директором за рекомендацією лікаря (медико-педагогічної комісії центру) і становить не менше ніж 8 годин.

Приймання їжі вихованцями проводиться при обов'язковому нагляді вихователів, медичного персоналу та чергового по центру.

Проміжки часу між прийманням їжі не повинні бути більше ніж чотири години, останнє приймання їжі організовується за дві години до сну.

Перебіг дня:

догляд та гігієна, часи прийому їжі, домашні роботи: покупки, приготування їжі, прибирання.

В центрі розробляється спеціальна індивідуальна програма в якій враховується потенціал кожного підлітка. Догляд забезпечується з ранку до ночі у повсякденному житті підлітка.

- Вмивання : допомога у виконанні гігієнічних ранкових процедур;
- Дотримання правил здорового харчування, допомога у прийманні їжі;
- Супровід у адаптованій до їх можливостей діяльності;
- Допомога та спонукання мешканців самотужки справлятися з буденними завданнями та організувати собі дозвілля.

Робочий план будується таким чином, щоб він відповідав життєвому ритму молодих людей. Перерви протягом дня дозволяють їм не перетомлюватися і відпочивати.

Режим дня має на меті розвиток потенціалу мешканців для того, щоб у майбутньому вони могли в певній мірі самостійно вирішувати буденні питання.

Поза загальною програмою розвитку підлітка, в програмі повинно бути включено урок соціалізації, який сприятиме формуванню поведінки підлітка та його інтеграції у суспільстві.

Навчання

У 4 класах по 6-7 молодих людей будуть проводитись індивідуальні заняття з основних навичок читання, поводження з грошами, загальних знань, усного та письмового спілкування. Навчання основам комп'ютерної грамоти і т.п. проходить індивідуально.

Практичне побутове навчання

Навчання організації щоденного побуту проходитиме шляхом залучення молоді до робіт на кухні, у пральні, у саду, прибирання та благоустрою ділянки, а також по вирощуванню та догляду домашніх тварин. Вивчення ремісничих навичок проходитиме у майстернях центру: робота по дереву, моделювання, ручна праця з текстилем та образотворча робота.

Розвиток особистості

Поряд з практичним навчанням щоденного життя молоді люди зможуть паралельно стикатися з креативними методами долаання щоденних труднощів. Першочерговою метою є посилення резильєнції. Під час виконання щоденних робіт, ручної роботи, у спільній праці та спільних переживаннях вони будуть відкривати свій потенціал та вчитись використовувати його у своєму колективі. Завдяки позитивному досвіду у спілкуванні один з одним вони зможуть відчути себе значущою частиною цілого і таким чином посилять свою власну компетентність та самовпевненість.

Вільний час

Організація індивідуального дозвілля:

Поряд із запропонованими спортивними та музичними заняттями є вільний час для самостійної організації дозвілля. Мешканці центру отримуватимуть необхідну для їх можливостей та потреб підтримку для змістовного та відповідного власному ритму проведення вільного часу.

Пропозиції спортивних занять: настільний теніс, волейбол, баскетбол, футбол, настільний футбол, шашки, доміно, гімнастика.

Пропозиції музичних занять: спів, танці, гра на музичних інструментах, хор.

Табір

Є можливість щорічно організовувати тижневий табір відпочинку, або двічі на рік так звані “продовжені вихідні” з певною темою. Досвід спілкування з природою, спільні творчі заняття, відпочинок, радість, Ігри – це ті моменти, які повинні бути центральними в цей час. Слід чим більше залучати молодь до підготовки та планування цього часу, щоб вони самі робили все що можуть, для того, щоб ці вихідні були вдалимими.

Медичне забезпечення

Медична сестра закладу відповідає за профілактику захворювань та медичний нагляд. Лікарський контроль та лікування проводить дільничний лікар. Допоміжні засоби та терапію проводять за розпорядженням лікаря.

Щороку мешканців центру “Парасолька” супроводжують на стоматологічний огляд, під час якого проводяться всі необхідні процедури.

Особовий склад персоналу центру “Парасолька”

На чолі закладу стоїть директор. На оперативному рівні тут потрібен соціально-педагогічний та медично-педагогічний фаховий персонал, а також мотивовані вихователі без спеціальної освіти, але з педагогічними навичками. Працівники кухні, саду, прибиральниці, прачки повинні бути зацікавленими у педагогічній роботі, для того щоб вміти залучати до виконання різних робіт мешканців центру.

Крім того потрібні завгосп, який був би відповідальним і за безпеку господарства, водій і сторож.

Практиканти з України та із-за кордону підтримуватимуть соціально-педагогічний персонал та допомагати новими ідеями.

Розвиток персоналу.

Існуватиме пропозиція здобуття освіти та підвищення кваліфікації з метою досягнення оптимальної якості праці.

Освіта персоналу відбувається етапами згідно багаторічного плану.

План підвищення кваліфікації передбачає практику у схожих закладах на Україні і за кордоном.

Всі працівники отримують індивідуальний план освіти, який щорічно перевіряється та коригується згідно актуальних потреб під час внутрішніх обговорень. Нові набуті знання передаються далі колегам на зборах або обговорюються на внутрішніх освітніх семінарах. Позитивні починання (новинки) перевіряються на придатність до адаптації у „Парасольці” і стають обов’язковими.

Завдяки постійному процесу навчання знання та досвід будуть добре структурованими і будуть постійно збагачуватись.

Розвиток професійного рівня персоналу відбувається у формі розмови співробітників один з одним, спільних засідань та обговорень мешканців центру.

Якісна перевірка

Якісна перевірка є ключовим завданням асоціації “Парасолька”

Відповідну освіту та догляд людям-інвалідам можна гарантувати тільки тоді, коли вдасться поєднати регулярну перевірку індивідуального розвитку мешканців і ставлення нових завдань, при можливості із залученням мешканців.

Система контактних осіб

Соціально-педагогічні працівники є для деяких мешканців безпосередніми контактними і довіреними особами та особами, що представляють їхні інтереси. Регулярно проходять зустрічі контактних осіб, під час яких обговорюються самопочуття та проблеми мешканців центру. Соціальний педагог відповідає за адміністрування та ведення карток мешканців центру.

Обговорення актуальної ситуації

Щонайменше один раз на рік кожен мешканець центру проходить оцінку актуального стану. Перевіряються та визначаються по-новому цілі розвитку кожного мешканця. До обговорення по можливості залучаються і мешканці.

Якісна перевірка діяльності центру

Контроль за якістю соціально-побутового, медичного обслуговування вихованців, які проживають у центрі, додержанням санітарно-

протиепідемічного режиму та наданням спеціалізованої медичної допомоги, здійснюють відповідно Міністерство праці та соціального захисту, головне управління праці та соціального захисту населення Закарпатської обласної держадміністрацій, спільно з органами охорони здоров'я в установленому порядку.

Перевірка роботи і ревізія фінансово-господарської діяльності центру проводять відповідно Міністерство праці та соціального захисту, головне управління праці та соціального захисту населення Закарпатської обласної держадміністрацій та інші спеціально вповноважені органами відповідно до чинного законодавства України.

Кваліфікація персоналу

Працівникам пропонуються відповідні умови праці та соціальні послуги. Щотижня вони зустрічаються для висвітлення своєї діяльності, внесення пропозицій та обговорення наявних проблем. Вони залучаються до процесу розвитку організації. Працівники орієнтуються на цілі центру “Парасолька”, беруть на себе певну відповідальність та активно працюють над підвищенням своєї кваліфікації.

Перевірка втілення концепції центру “Парасолька” в життя

Для кваліфікації та для подальшого концептуального розвитку персоналу на Україну зі Швейцарії регулярно приїжджатиме фахівець у галузі “соціальна педагогіка”, який знайомий з ситуацією на Україні і знає мову. Її завданнями поміж інших є також перевірка якісного складу соціально-педагогічного складу та процесу розвитку мешканців центру.

КОНЦЕПЦІЯ ПІДРОЗДІЛУ “РОБОТА ТА ЗАЙНЯТІСТЬ”

Центр “Парасолька”

1. Основні положення

Робота та зайнятість є важливими складовими, які допоможуть досягнути поставлених цілей. Робота є важливою складовою частиною життя дорослої людини. Завдяки роботі людина розвиває навички ручної праці, досягає успіху та підвищує свою самооцінку. Завдяки роботі людина стає більш відповідальною, вчиться приймати рішення і розвиває свої соціальні та комунікативні здібності.

Так у основних положення СРЦІ “Парасолька” формулюється основне положення центру: “Мешканцям пропонуються відповідні їхнім здібностям можливості для роботи та зайнятості”.

Робота з одного боку є основним правом людини, але одночасно також і обов’язком, для того щоб робити свій внесок у своє самозабезпечення. Той факт, що мешканці центру “Парасолька” зможуть працювати тільки в певній мірі, не повинен заважати центру організувати та поширювати даний підрозділ. Поряд з тим, що робота буде змістовно наповнювати життя мешканців, результатом їхньої праці буде також їх посильний внесок у забезпечення центру. Ідеєю є також виготовлення товарів, які можна збути на місцевому ринку продажу, і тим самим підтримати фінансування центру.

До основних принципів цієї концепції належить також те, що при її написанні береться до уваги так званий “Принцип нормальності”. Цей принцип передбачає те, що ці люди розглядаються в першу чергу не як хворі чи як такі, що потребують нагляду, а як “нормальні люди” з обмеженими можливостями. Виконуючи будь-які дії слід, як це прийнято в суспільстві, питати дозволу. Винятки можливі, де це необхідно з огляду на інвалідність. З цієї точки зору робота є “нормальним” явищем, а внесок у своє забезпечення, у тій мірі, який це є можливим, має сенс і є обґрунтованим. Нормальним вважається, що виконанню робіт спочатку слід навчитися, що виконання роботи оцінюється і виплачується відповідна зарплата.

2. Методи трудової агогіки

У цій концепції не йдеться про трудову терапію, а про трудову агогіку. За зміною цих понять стоїть основний принцип бачення теми, як це описано в розділі 1.

Люди з інвалідністю не повинні проходити “терапію” у трудовому підрозділі, так ніби вони “хворі”. В більшій мірі їх потрібно навчати в міру їх можливостей, спонукати до розвитку, щоб вони могли

виконувати певні дії по можливості самостійно, нести за свою роботу відповідальність. Так само цей процес відбувається і у інших підлітків та молодих людей, які тільки вступають у своє трудове життя, навіть якщо цей процес зазвичай проходить швидше та легше.

Трудова агогіка означає тут фахову дисципліну, яка готує пропозиції праці для певної цільової групи, в даному випадку це люди з обмеженими можливостями, і яка вводить в курс справи людей, які працюють у цій галузі, супроводжує їх та спонукає до розвитку.

Найважливішими трудо-агогічними цілями є:

- Надання фахових знань для певного сектору праці
- Розвиток трудової поведінки, наприклад, витримки, надійності, точності
- Розвиток уміння працювати в команді
- Досягнення цілей виробництва

Щоб досягнути цих цілей, спочатку проходить виявлення, які мешканці залучаються до яких трудових процесів, як і в яких рамках їх можна навчити певного виду роботи і як спонукати їх мотивацію, радість та задоволення від виконаної роботи. Для цього необхідно виходити з можливостей та інтересів окремих мешканців та виявити наступні питання:

- Які сфери праці можуть цікавити зазначених осіб?
- Яка діяльність є можливою реально в даних сферах?
- Яку професійну підготовку слід провести попередньо?

Цей процес передбачає регулярні розмови з мешканцями, щоб визначити, чи в достатній мірі враховано потреби та можливості мешканців, і що вони залучались до процесу прийняття рішення. Сприяння та супровід фіксуються в індивідуальній програмі розвитку. З іншого боку, формуючи та вибираючи трудові сфери слід брати до уваги суспільне та економічне оточення. Для цього слід висвітлити наступні питання:

- Який вид діяльності може зробити найбільший внесок у самозабезпечення центру?
- Для якої продукції існує ринок збуту, так щоб крім самозабезпечення можна було б отримати і дохід?

Трудова агогіка має на меті максимально узгодити індивідуальні здібності та існуючі економічні можливості.

3. Трудові підрозділи в “Парасольці”

Перед представленням підрозділів, слід розкрити зміст наступних термінів:

- Робота – економічна діяльність, яка приносить фінансовий дохід, чи то опосередковано шляхом зменшення власних витрат при самозабезпеченні, чи то безпосередньо через продаж продукції, виготовленої своїми силами.
- Зайнятість – види діяльності, які в першу чергу мають на меті, змістовно зайняти мешканців, не очікуючи від цього економічного доходу.

Різноманітний склад мешканців центру “Парасолька” і різниця в ступені інвалідності мешканців роблять доцільним та потрібним існування як одного так і іншого підрозділу..

4. Трудові сектори у “Парасольці”

- Домашнє господарство
- Сільське господарство / домашні тварини
- Город / сад
- Текстильний сектор: ткацтво, фільмування
- Виробництво свічок
- Деревообробка

5. Організація трудового підрозділу

Для досягнення цілей, підрозділ “Робота та зайнятість” вимагає певної організації. При цьому слід враховувати наступні моменти:

Робочі плани та робочий час

Усі мешканці повинні з понеділка по п'ятницю працювати у точно визначений час щонайменше 4 години в день (по дві години до обіду і після обіду). Протягом цього часу вони зайняті або в домашньому господарстві, чи сільському господарстві чи в майстернях, крім днів, які є святковими у регіоні. Щотижневий план регулює роботу мешканців. Слід варіювати види діяльності.

Індивідуальні плани розвитку

Для кожного мешканця існують індивідуальні плани розвитку, в якому зазначається сфери, де може працювати той чи інший мешканець. Контактні особи повинні фіксувати успішність роботи мешканців та обговорювати її з ними.

Освітні та навчальні заходи

Щоб у мешканців була можливість вивчити хід виробничого процесу у багатьох видах діяльності, в ході його відбувається і навчальна діяльність (пояснення термінів, наведення прикладів використання матеріалу, інструментів).

Виплата зарплати

Мешканці отримують за свою роботу невелику грошове винагороду. Рахується загальний прямий і опосередкований дохід від виробництва, при цьому з доходу вираховуються витрати на матеріал. Із залишку половина виплачується як зарплата мешканцям.

При вирахуванні зарплати можна брати до уваги як кількість відпрацьованих годин, не враховуючи при цьому безпосередню продуктивність праці, або можна брати до уваги і продуктивність праці мешканців.

6. Керівництво персоналом

Вирішальним для успішного функціонування підрозділу “Робота та зайнятість” буде керівництво персоналом.

Щоб забезпечити планування та координацію роботи підрозділу, є доцільним затвердити за цим підрозділом керівника, який матиме наступні завдання:

- Визначати сфери роботи для кожного мешканця
- Складати тижневі плани та контролювати їх дотримання
- Знаходити та координувати замовлення та завдання на виконання певних робіт як ззовні так і в середині закладу
- Закуповувати необхідний матеріал та робоче обладнання
- Організовувати збут продукції
- Вести журнали витрат і доходів
- Організовувати виплату заробітної плати
- Гарантувати дотримання правил безпеки та санітарно-гігієнічних норм
- Керувати персоналом підрозділу та слідкувати за його кваліфікацією
- Забезпечити підвищення кваліфікації персоналу

Для різних видів робіт буде призначено вчителів чи вихователів, які володіють необхідними знаннями та навичками. В залежності від об’єму роботи в тій чи іншій майстерні один працівник може відповідати за кілька видів діяльності.

Їх завдання, навчити мешканців працювати у відведеній їм майстерні, підштовхувати їх до розвитку та мотивувати їх в роботі,

а також підтримувати в робочій групі спокійну та приємну для роботи атмосферу. Вони слідкують за дотриманням наведеного в індивідуальній програмі розвитку кожного мешканця, робочого часу та постійно спілкуються з мешканцями про їхню роботу.

Вибір персоналу здійснює директор, який опирається на посадову інструкцію з відповідними кваліфікаційними вимогами. Кожен працівник отримує на руки копію трудового договору, в якому зазначаються усі завдання, права і обов'язки сторін. Штатний розпис СРЦІ “Парасолька” затверджується у відповідності до законодавчих норм цієї галузі. (типове положення 9.8). Усі працівники регулярно мають змогу підвищувати свою кваліфікацію (типове положення 9.7).

7. Перспективи на майбутнє

СРЦІ “Парасолька” має на меті не тільки, дати мешканцям центру можливість продуктивно та змістовно займатися в центрі, а має за мету знайти для найбільш прогресивних мешканців при можливості роботу і за його межами.

Така робота проходитиме під контролем та супроводом вчителів та вихователів центру. У разі позитивного результату можна розраховувати на можливість переходу того чи іншого мешканця на постійну роботу до нового роботодавця, при умові якщо умови праці будуть відповідати усім вимогам та буде гарантовано супровід мешканця.

Наступною можливістю для СРЦІ “Парасолька” є розширення підрозділу “Робота та зайнятість” так, можна буде надати можливість працювати у майстернях центру і іншим людям-інвалідам, які не проживають у центрі “Парасолька”.

Для цього очевидно слід буде провести розширення робочих приміщень. Цілком можливим є створення таких майстерень з ширшою пропозицією роботи і не на території СРЦІ “Парасолька”, а за її межами

ЗМІСТ

КОНФЕРЕНЦІЯ.....	2
Завдання :	2
ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ.....	3
Благодійна організація “Комітет медичної допомоги в Закарпатті”	3
Асоціація “Парасолька”, Швейцарія	3
За підтримки	
Швейцарського бюро співробітництва в Україні	4
Вітальне слово учасникам конференції	
Директора Швейцарського бюро співробітництва в Україні	
Гuido Бельтрані.....	4
ПРОЕКТ “ПАРАСОЛЬКА”	6
Основні ідеї центру “Парасолька”	6
ШТЕФАН СУТТЕР	8
Тези доповіді	
Від виховання бідняків до самоствердження	
Розвиток соціальних закладів у Швейцарії	8
Принцип Батьківщини	8
Принцип “молись і працюй”	8
Розвиток сучасної системи страхування	9
Завдання кантонів у сфері захисту інвалідів	10
Від фінансування об’єкту до фінансування суб’єкту	10
Самовизначення та захист (запобігання).....	10
Харгія про захист від сексуальної експлуатації, насилля та інших порушень прав людини	11
АЛОІС ГРЮТЕР	14
Тези доповіді.....	14
Конструктивна співпраця психіатрії та закладів для людей-інвалідів	14
Якою вона може бути?	14
Процедура діагностики (за Шанце, 2007):.....	15
“Діагностика в три кроки”:	15
АНДРЕАС ШМІД	16
Тези доповіді.....	16
Життя і робота (Бюхегоф, Лосторф): Від заснування до сьогодні.....	16
ОЛЕКСАНДР РОМАНІВ	18
Тези доповіді.....	18
КОНЦЕПЦІЯ	18
вдосконалення психіатричної допомоги дітям в Україні	18
Поширеність дитячих психічних розладів.....	18
“Стигматизація” психіатричної допомоги:	18
Стационарне лікування і амбулаторна допомога: співвідношення і ефективність:	19
Неефективність амбулаторної допомоги.....	19
Очікувані результати:	20
ОКСАНА КУЩ	21
Тези доповіді.....	21
ПІДТРИМУЮЧЕ ПРОЖИВАННЯ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	21
Пріоритетами ВГО “Коаліція” є:.....	21
Підтримане проживання: перспективи / резолюція	22
Перспективи: бачення батьків	23
ВИСНОВКИ КОНФЕРЕНЦІЇ	24
Конкретні рекомендації за результатами конференції:.....	24
Рекомендації Міністерству соціальної політики України	24

Рекомендації для Міністерства охорони здоров'я	25
СПИСОК УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ.....	26
КОНЦЕПЦІЯ ДЛЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ЗАКЛАДУ	
“ПАРАСОЛЬКА”	30
Офіційні державні документи, які є основою цієї концепції:	30
Основні положення	30
Вихідне положення	31
Призначення	32
Цілі центру “Парасолька”	32
Структура.....	33
Українське законодавство	33
Завдання:	34
Робота:	34
Контроль:	34
Директор центру :	34
АСОЦІАЦІЯ “ПАРАСОЛЬКА”	36
БО “КМДЗ”	36
Контроль:	37
Процедура вступу та виключення	37
Процедура вступу	37
Процедура виключення.....	37
Інфраструктура Центру	38
ОРГАНІЗАЦІЯ ЦЕНТРУ	39
Розпорядок дня	39
Перебіг дня:	39
Навчання.....	40
Практичне побутове навчання	40
Розвиток особистості	40
Вільний час	40
Організація індивідуального дозвілля:	40
Табір	41
Медичне забезпечення.....	41
Особовий склад персоналу центру “Парасолька”	41
Розвиток персоналу.....	41
Якісна перевірка	42
Система контактних осіб.....	42
Обговорення актуальної ситуації.....	42
Якісна перевірка діяльності центру	42
Кваліфікація персоналу.....	43
Перевірка втілення концепції центру “Парасолька” в життя	43
КОНЦЕПЦІЯ ПІДРОЗДІЛУ “РОБОТА ТА ЗАЙНЯТІСТЬ”	44
Центр “Парасолька”	44
1. Основні положення	44
2.Методи трудової агонії.....	44
3. Трудові підрозділи в “Парасольці”	46
4. Трудові сектори у “Парасольці”	46
5. Організація трудового підрозділу	46
Робочі плани та робочий час	46
Індивідуальні плани розвитку	46
Освітні та навчальні заходи.....	47
Виплата зарплати.....	47
6. Керівництво персоналом	47
7. Перспективи на майбутнє	48